



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja



Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima za 2019. godinu

KLASA: 351-02/21-75/38

URBROJ: 517-12-1-3-1-21-1

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima za 2019. godinu

Zagreb, travanj 2021.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode,
Radnička cesta 80/7, 1000 Zagreb, Hrvatska, mzoe.gov.hr.

Sadržaj

1. UKIDANJE STATUSA OTPADA	2
1.1. Uvod.....	2
1.2. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2019. godine.....	3
2. NUSPROIZVODI.....	8
2.1. Uvod.....	8
2.2. Nusproizvodi od 2014. do 2019. godine	8
3. ZAKLJUČAK.....	12

1. UKIDANJE STATUSA OTPADA

1.1. Uvod

Obveze vezane za ukidanje statusa otpada propisane su čl. 15. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19, dalje u tekstu Zakon) i Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14, dalje u tekstu Pravilnik). Okvirna direktiva o otpadu (2008/98/EC) uvodi postupak za ukidanje statusa otpada (eng. End-of-waste (EoW) criteria), koji je odgovarajuće prenesen u Zakon.

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima za 2019. godinu (dalje u tekstu Pregled) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu MINGOR) izradilo je temeljem zaprimljenih Izvješća o ukidanju statusa otpada za 2019. godinu koje su tvrtke upisane u Očevidnik za ukidanje statusa otpada bile u obvezi dostaviti u MINGOR do 1. ožujka 2020. godine.

Obzirom da Zakon propisuje da se na određivanje ukidanja statusa za određene vrste otpada (papir, staklo, guma, tekstil, agregat, metal) za koje su kriteriji utvrđeni na razini EU, primjenjuju propisi EU, osobe koje su u RH ukidale status otpada na temelju tih kriterija nisu dužne upisati se u Očevidnik te nisu dužne dostavljati u MINGOR Izvješća o ukidanju statusa otpada. Stoga ovaj Pregled ne obuhvaća te količine.

U prosincu 2019. godine evidentirane su ukupno 32 tvrtke upisane u Očevidnik za ukidanje statusa otpada koje su bile u obvezi dostaviti ukupno 42 izvješća o ukidanju statusa otpada. Od navedenog broja 29 tvrtki dostavilo je 39 izvješća o ukidanju statusa za 2019. godinu.

Ukupno prijavljena količina otpada koja je u svrhu ukidanja statusa otpada ušla na postupke oporabe u 2019. godini iznosila je 138.515,62 tone u čemu je najveći udio imao građevinski otpad (30 %). Po obradi, količina proizvedenog materijala/ proizvoda kojima je ukinut status otpada iznosi 147.052,64 tona u čemu je najveći udio činio reciklirani agregat (36 %).

1.2. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2019. godine

Tvrtka koja je upisana u Očevidnik ukidanja statusa otpada podnosi Zahtjev za upis u Očevidnik ukidanja statusa otpada za određenu vrstu otpada za koju je potrebno ukidanje statusa otpada. Upisanoj vrsti otpada dodjeljuje se pripadajući broj ukidanja statusa otpada (USO-). Iz navedenog razloga broj tvrtki koje su upisane u Očevidnik ukidanja statusa otpada različit je od broja vrsta otpada upisanih u Očevidnik ukidanja statusa otpada. Izvješće o ukidanju statusa se dostavlja za svaku vrstu otpada zasebno.

U razdoblju od 2015. godine do kraja 2019. godine u Očevidnik ukidanja statusa otpada upisane su ukupno 33 tvrtke (od čega ih je 1 izbrisana) i 43 vrste otpada kojima se ukida status otpada (od čega je 1 izbrisana). U 2019. godini u Očevidnik ukidanja statusa otpada upisano je 6 tvrtki i isto toliko vrsta otpada kojima se ukida status otpada (tablica 1. i 2.).

Prema navedenom, evidentirane su ukupno 32 tvrtke koje su bile u obvezi do 1. ožujka 2020. godine za 2019. godinu dostaviti u MINGOR ukupno 42 Izvješća o ukidanju statusa otpada.

Od 32 tvrtke svoju obvezu propisanu Pravilnikom u 2019. godini ispunilo je 29 tvrtki koje su dostavile ukupno 39 izvješća o ukidanju statusa otpada od čega su u 30 izvješća prijavljeni podaci o količinama, a u 9 izvješća je prijavljeno da nije bilo ukidanja statusa otpada. Svoju obvezu nisu ispunile 3 tvrtke odnosno nisu dostavile izvješće o ukidanju statusa otpada za 2019. godinu niti nakon zaprimljene požurnice od strane MINGOR-a.

Tablica 1. Broj tvrtki upisanih u Očevidnik i broj vrsta otpada u Očevidniku ukidanja statusa otpada, po godinama

Godina	Očevidnik ukidanja statusa otpada			
	Broj tvrtki		Broj vrsta otpada	
	Upisano	Izbrisano	Upisano	Izbrisano
2015.	8	0	10	0
2016.	7	1	8	1
2017.	6	0	9	0
2018.	6	0	10	0
2019.	6	0	6	0
Ukupno:	33	1	43	1

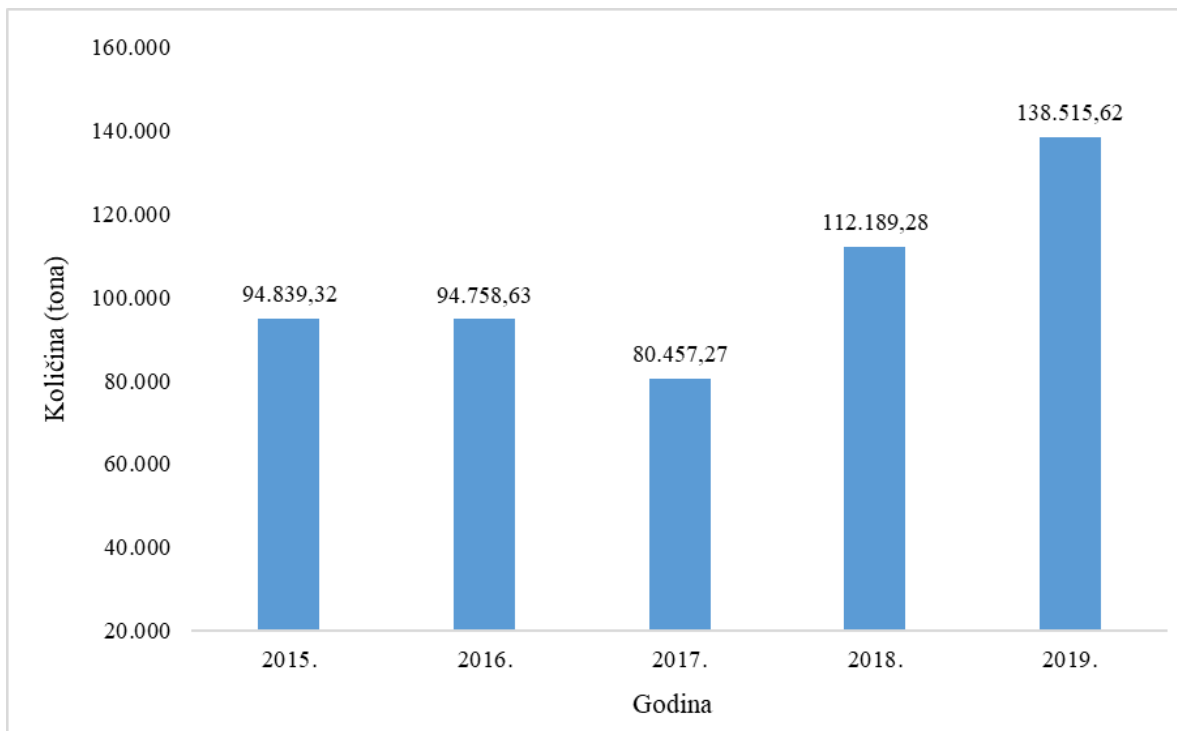
Izvor: MINGOR

Tablica 2. Broj Izvješća o ukidanju statusa otpada u 2019. godini

Broj izvješća o ukidanju statusa otpada			
Dostavljeno		Izvješće nije dostavljeno	Ukupno
Sadrži podatke o količinama	Nije bilo ukidanja statusa otpada		
30	9	3	42

Izvor: MINGOR

U 2019. godini ukupno prijavljena količina otpada koja je ušla na postupke oporabe, nakon kojih je izlaznom materijalu/proizvodu ukinut status otpada iznosila je 138.515,62 tone što je za 23 % više u odnosu na prethodnu godinu kada je ta količina iznosila 112.189,28 tona. U 2017. godini ta vrijednost je iznosila 80.457,27 tona, u 2016. godini 94.758,63 tona, a u 2015. godini 94.839,32 tona (slika 1.).



Slika 1. Prijavljene količine otpada koje su ušle na postupke oporabe, nakon kojih je izlaznom materijalu/proizvodu ukinut status otpada u razdoblju od 2015. - 2019. godine, izvor: MINGOR

U razdoblju 2015. do 2017. godine najveći udio u ukupnoj količini otpada koji je ušao na postupak oporabe nakon kojeg mu je ukinut status otpada činilo je otpadno staklo, u 2018. godini najveći udio činili su podjednako biorazgradivi otpad za aerobnu obradu (kompostiranje) i otpadno staklo dok je u 2019. godini najveći udio (30 %) činio građevni otpad.

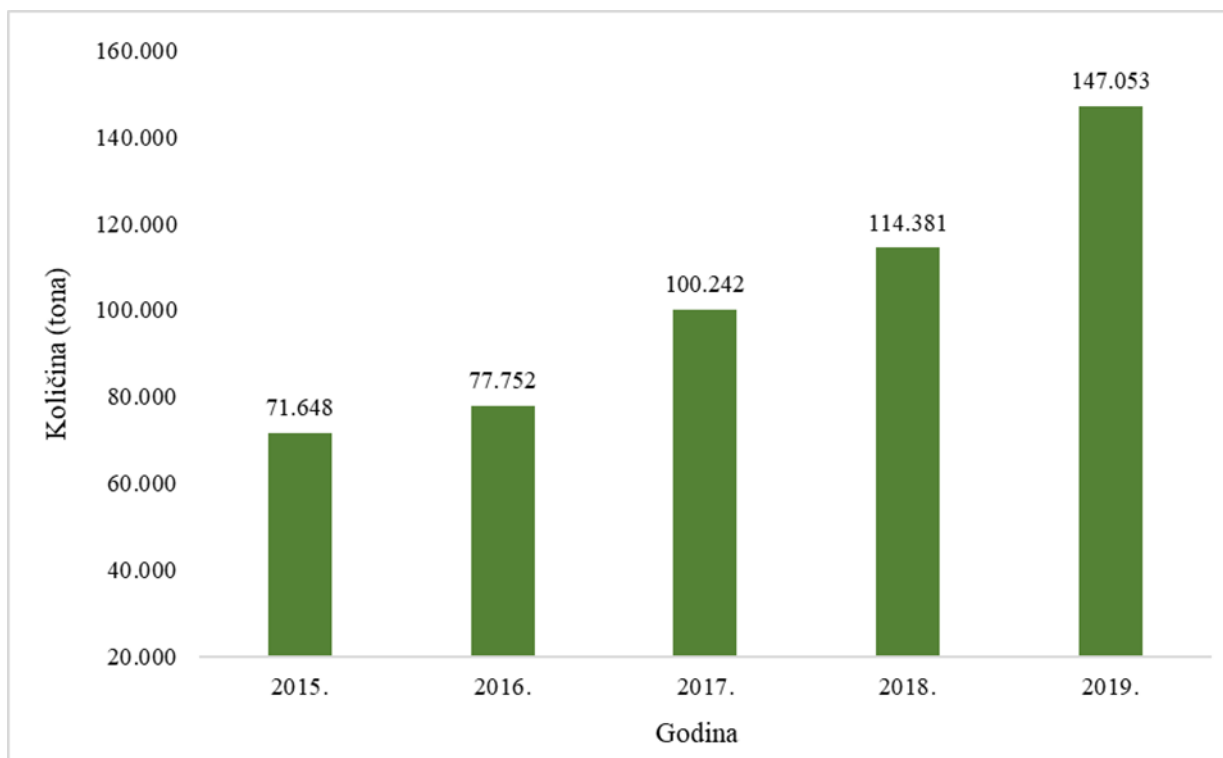
Podaci o nazivu i količini vrsta otpada koje su ušle na postupak oporabe nakon kojeg im je ukinut status otpada za razdoblje od 2015. do 2019. godine prikazani su u tablici 3.

Tablica 3. Popis prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupak oporabe u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Vrsta otpada	Količina otpada (t) 2015.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina otpada(t) 2016.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina otpada (t) 2017.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina otpada (t) 2018.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina otpada (t) 2019.	Udio u ukupnoj količini (%)
Građevinski otpad	0,00	0,00	966,85	1,02	19.557,84	24,31	17.125,42	15,26	42.113,00	30,40
Biorazgradivi otpad za aerobnu obradu (kompostiranje)	0,00	0,00	9.342,47	9,86	7.351,51	9,14	28.932,91	25,79	36.076,16	26,04
Biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu	7.672,51	15,11	10.743,51	11,34	6.982,31	8,68	15.029,78	13,40	34.325,46	24,78
Otpad od drva i drugi biootpad	5.578,16	10,98	0,00	0,00	3.613,61	4,49	6.613,59	5,90	12.642,04	9,13
EE otpad	0,00	0,00	0,00	0,00	11.564,26	14,37	13.513,96	12,05	10.872,93	7,58
Otpad od plastike	1.918,10	3,78	30.980,57	32,69	2.581,57	3,21	1.994,42	1,78	1.920,12	1,39
Staklo	35.524,53	69,94	41.740,56	44,05	28.482,21	35,40	28.758,92	25,63	347,32	0,25
Otpadni tiskarski toneri	2,63	0,01	15,30	0,02	116,13	0,14	170,53	0,15	147,45	0,11
Otpadna odjeća i tekstil	96,05	0,19	87,78	0,09	80,13	0,10	44,52	0,04	65,87	0,05
Ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00	5,40	0,01	5,23	0,00	5,27	0,00
Loživo ulje	0,00	0,00	881,58	0,93	122,30	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO:	50.791,98	100,00	94.758,63	100,00	80.457,27	100,00	112.189,28	100,00	138.515,62	100,00

Izvor: MINGOR

Po obradi, količina proizvedenog materijala/ proizvoda kojima je ukinut status otpada u 2019. godini iznosi 147.052,64 tona, što je za 29 % više nego prethodne godine, kada je prijavljena količina od 114.380,79 tona. U 2017. godini količina proizvedenog materijala/proizvoda kojima je ukinut status otpada iznosila je 100.241,71 tona, u 2016. godini 77.751,74 tona, a u 2015. godini iznosila 71.648,32 tona. Na slici 2. prikazan je pregled prijavljenih godišnjih količina izlaznog materijala/proizvoda nastalog oporabom nakon kojeg je ukinut status otpada u periodu od 2015. do 2019. godine, gdje se bilježi trend povećavanja količina.



Slika 2. Prijavljene količine izlaznog materijala/ proizvoda nastalog oporabom, kojem je ukinut status otpada u razdoblju od 2015. do 2019. godine, izvor: MINGOR

U razdoblju 2015. do 2018. godine najveći udio u ukupnoj količini materijala/proizvoda kojemu je nakon postupka oporabe ukinut status otpada činio je stakleni granulati (ambalažni i flat), floraglas, lomljeno staklo dok je u 2019. godini najveći udio (36 %) činio reciklirani agregat.

Podaci o nazivu i količini svih izlaznih materijala/proizvoda kojima je nakon postupka oporabe ukinut status otpada za razdoblje od 2015. do 2019. godine, nalaze se u tablici 4.

Tablica 4. Podaci o nazivu i količini izlaznog materijala/proizvoda kojemu je nakon postupka oporabe ukinut status otpada od 2015. do 2019. godine

Naziv proizvoda	Količina proizvoda (t) 2015.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina proizvoda (t) 2016.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina proizvoda (t) 2017.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina proizvoda (t) 2018.	Udio u ukupnoj količini (%)	Količina proizvoda (t) 2019.	Udio u ukupnoj količini (%)
Reciklirani agregat	0,00	0,00	874,83	1,13	17.480,52	17,44	20.403,75	17,84	52.795,28	35,90
Anaerobni digestat	350,00	0,49	3.715,70	4,78	3.855,03	3,85	11.400,76	9,97	32.660,27	22,21
Polimerna sirovina	30.530,19	42,61	28.985,30	37,28	36.198,11	36,11	28.059,10	24,53	26.656,67	18,13
Kompost I., II. I III. Klase i poboljšivač tla	0,00	0,00	1.825,53	2,35	2.596,13	2,59	15.004,70	13,12	13.045,18	8,87
Čvrsto biogorivo	5.578,16	7,79	0,00	0,00	3.539,71	3,53	2.581,04	2,26	12.642,04	8,60
Stakleni granulat (ambalažni i flat), floraglas, lomljeno staklo	35.112,45	49,01	37.303,43	47,98	36.299,07	36,21	36.881,93	32,24	9.117,74	6,20
Tonerski ulošci	2,63	0,00	15,30	0,02	11,44	0,01	6,87	0,01	77,36	0,05
Pamučne krpe i pamučnjak	74,90	0,10	69,36	0,09	60,10	0,06	37,35	0,03	52,80	0,04
Ormar, komoda, ladičar, vitrina, noćni ormarić, stol, stolica, klupa, fotelja, krevet, naslonjač, tepih, odjeća, obuća, knjiga, slika, ukrasni predmeti i sl.	0,00	0,00	0,00	0,00	5,40	0,01	5,30	0,00	5,30	0,00
Loživo ulje Aeks	0,00	0,00	881,58	1,13	122,30	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Drvena ambalaža	0,00	0,00	4.080,71	5,25	73,90	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00
Metalna ambalaža	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rabljeni rezervni dijelovi vozila	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO:	71.648,33	100,00	77.751,74	100,00	100.241,71	100,00	114.380,80	100,00	147.052,64	100,00

Izvor: MINGOR

Vezano za pitanje kvalitete podataka u određenim prijavama opažene su nesukladnosti između ključnih brojeva upisanih u bazu podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom koju vodi MINGOR i ključnih brojeva otpada koji su prema prijavljenim Izvješćima o ukidanju statusa otpada ušli u postupak oporabe.

2. NUSPROIZVODI

2.1. Uvod

Obveze vezano za nusproizvode propisane su čl. 14. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19, dalje u tekstu Zakon) i Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14, dalje u tekstu Pravilnik).

Pregled podataka o nusproizvodima za 2019. godinu (dalje u tekstu Pregled) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu MINGOR) izradilo je temeljem zaprimljenih Izvješća o nusproizvodima za 2019. godinu koje su tvrtke upisane u Očevidnik nusproizvoda bile u obvezi dostaviti u MINGOR do 1. ožujka 2020. godine.

Nusproizvod je definiran kao tvar ili predmet koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te tvari ili predmeta.

Posjednik nusproizvoda može s istim postupati kao s nusproizvodom, a ne kao s otpadom ako ishodi poverdu MINGOR-a o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda.

U prosincu 2019. godine evidentirano je ukupno 178 tvrtki upisanih u Očevidnik nusproizvoda koje su bile u obvezi dostaviti ukupno 188 izvješća o nusproizvodima. Od navedenog broja 148 tvrtki dostavilo je 158 izvješća o nusproizvodima za 2019. godinu. Ukupno prijavljena količina nusproizvoda u 2019. godini iznosi 310.012,10 tona od čega najviše nusproizvoda od obrade drva (43 %), nusproizvoda biljnog podrijetla (22 %) te gnoja (17 %).

2.2. Nusproizvodi od 2014. do 2019. godine

Tvrtka koja je upisana u Očevidnik nusproizvoda podnosi za svaki pojedini nusproizvod Zahtjev za upis nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda. Upisanom nusproizvodu dodjeljuje se pripadajući broj nusproizvoda (NUS-). Iz navedenog razloga broj tvrtki koje su upisane u Očevidnik nusproizvoda različit je od broja nusproizvoda upisanih u Očevidnik nusproizvoda.

U razdoblju od 2015. godine do kraja 2019. godine u Očevidnik nusproizvoda upisano je ukupno 186 tvrtki (od čega ih je 10 izbrisano) i 206 nusproizvoda (od čega ih je 18 izbrisano).

U 2019. godini u Očevidnik nusproizvoda upisano je 13 tvrtki i 14 nusproizvoda (tablica 5.). Slijedom navedenoga, evidentirano je ukupno 178 tvrtki koje su bile u obvezi do 1. ožujka 2020. godine za 2019. godinu dostaviti u MINGOR ukupno 188 Izvješća o nusproizvodima.

Od 178 tvrtki svoju obvezu propisanu Pravilnikom u 2019.,. godini ispunilo je 148 tvrtki koje su dostavile ukupno 158 izvješća o nusproizvodima od čega su u 138 izvješća prijavljeni podaci o količinama nusproizvoda, a u 20 izvješća je prijavljeno da nije bilo nusproizvoda (tablica 6.). Svoju obvezu izvješćivanja za 2019. godinu nije ispunilo 30 tvrtki

Tablica 5. Broj tvrtki upisanih u Očevidnik i broj nusproizvoda u Očevidniku nusproizvoda, po godinama

Godina	Očevidnik nusproizvoda			
	Broj tvrtki		Broj nusproizvoda	
	Upisano	Izbrisano	Upisano	Izbrisano
2014.	3	0	3	0
2015.	44	0	50	0
2016.	39	1	45	3
2017.	67	0	71	1
2018.	21	1	23	1
2019.	13	6	14	13
UKUPNO:	186	8	206	18

Izvor: MINGOR

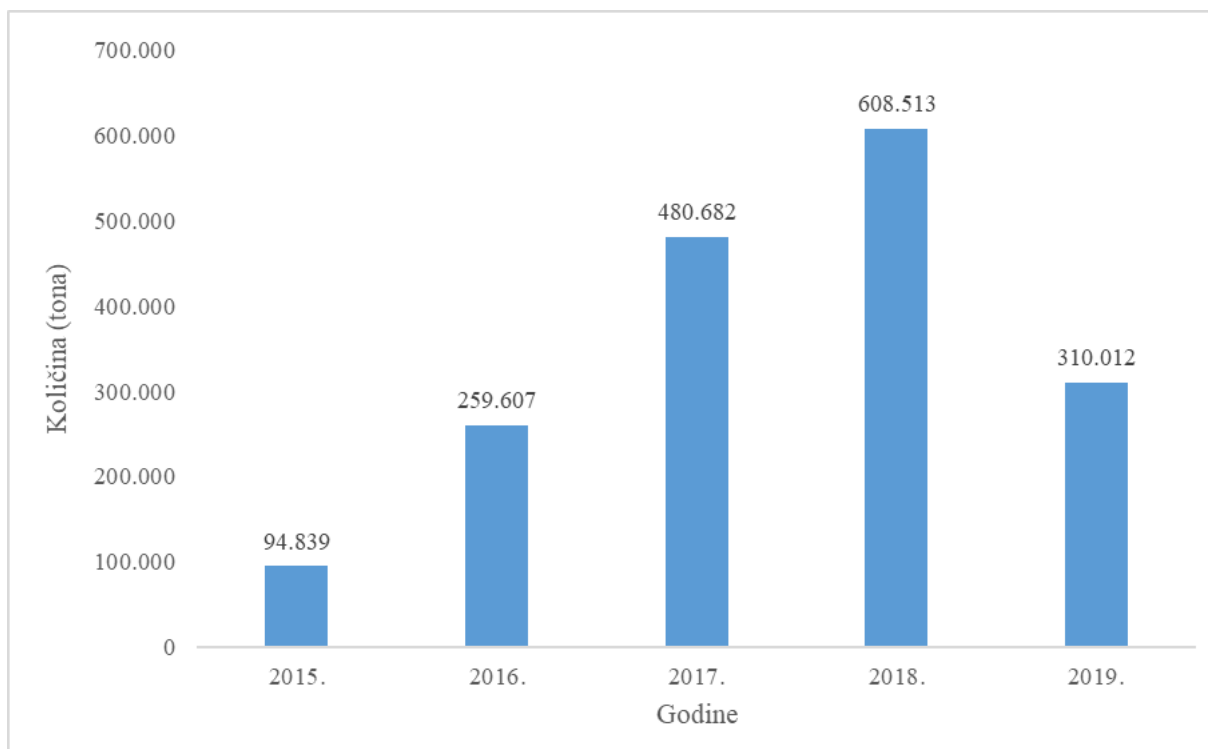
Tablica 6. Broj Izvješća o nusproizvodima u 2019. godini

Broj izvješća o nusproizvodima			
Dostavljeno		Izvješće nije dostavljeno	Ukupno
Sadrži podatke o količinama	Nije bilo nusproizvoda		
138	20	30	188

Izvor: MINGOR

Ako se promatraju količine nusproizvoda, za 2015. godinu evidentirana prijavljena količina nusproizvoda iznosila je 94.839,32 tona. U slijedeće tri godine bilježi se porast prijavljenih količina te je za 2016. godinu ukupno prijavljena količina nusproizvoda iznosila 259.606,69 tona, za 2017. godinu 480.682,13 tona, a za 2018. godinu 608.513,46 tona. Ukupno prijavljena količina nusproizvoda za 2019. godinu iznosila je 310.012,10 tona što je smanjenje od oko 49% u odnosu na prethodnu godinu, slika 3. Najveće smanjenje prijavljenih količina bilježi se kod nusproizvoda (gnoj i gnojovka) koji se koriste u procesu proizvodnje bioplina (za 148.397,83 tona) i kod ostataka od korištenja drva (za 72.367,47 tona) koji su činili zajedno 220.765,30 tona odnosno 64 % prijavljene količine nusproizvoda u 2018. godini.

Smanjena prijava nusproizvoda koji se koriste u procesu proizvodnje bioplina je iz razloga što je u 2019. godini iz Očevidnika nusproizvoda izbrisano pet nusproizvoda koji se odnose na gnojovku. Zbog navedenog je izostala prijava gnojovke u 2019. godini koja je u 2018. godini iznosila 165.320,75 tona.



Slika 3. Pregled prijavljenih količina nusproizvoda od 2015. do 2019. godine, izvor: MINGOR

U 2019. godini od ukupne količina najviše je prijavljeno nusproizvoda od obrade drva (43 %), nusproizvod biljnog podrijetla (22 %) te gnoj (17 %). Prijavljene količine nastalog nusproizvoda u 2019. godini prikazane su u tablici 7.

Tablica 7. Prijavljene količine nastalog nusproizvoda u 2019. godini

Vrsta otpada	Količina (t)	Udio u ukupnoj količini (%)
Ostaci od korištenja drva	133.015,61	42,91
Nusproizvod biljnog podrijetla	67.050,28	21,63
Gnoj	53.529,99	17,27
Građevinski materijal	24.656,86	7,95
Nusproizvod mliječnih preradevina	21.554,31	6,95
Ostalo	7.692,67	2,48
Metali	1.035,52	0,33
Pepeo	773,83	0,25
Tekstil	517,04	0,17
Polimeri	185,99	0,06
Ukupno:	310.012,10	100,00

Izvor: MINGOR

Najveću količinu nusproizvoda u 2019. godini (258.145,12 tona) su koristile tvrtke u Hrvatskoj, dok su manji dio od 51.866,98 tona koristili su korisnici u inozemstvu (najvećim dijelom Italija i Mađarska), tablica 8.

Tablica 8. Količine nusproizoda korištene u RH i koje su izvezene na korištenje u 2019. godini

Država	Količine korištenog nusproizvoda (t)	Udio u ukupnoj količini (%)
Hrvatska	258.145,12	83,27
Italija	30.418,47	9,81
Mađarska	11.122,31	3,59
Slovenija	6.717,38	2,17
BiH	1.252,48	0,40
Kina	525,29	0,17
Austrija	475,00	0,15
Francuska	388,27	0,13
Rumunjska	375,99	0,12
Njemačka	348,39	0,11
Velika Britanija	104,79	0,03
Češka	80,70	0,03
Litva	52,02	0,02
Bugarska	5,91	0,00
Ukupno:	310,012,10	100,000

Izvor: MINGOR

Vezano za ocjenu kvalitete podataka, postoje nedosljednosti između podataka o korisniku nusproizvoda prema podacima iz baze podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom koju vodi MINGOR i podataka koji prijavljuju same tvrtke u izvješću u rubrici „tvrtka koja je preuzela nusproizvod“.

3. ZAKLJUČAK

U RH posljednjih godina bilježi se porast količina otpada kojima se ukida status otpada. Najviše je riječ o otpadnom staklu, biorazgradivom otpadu za aerobnu i anaerobnom obradu te građevnom otpadu.

Koncept ukidanja statusa otpada obuhvaća skup uvjeta koje materijal koji potječe iz otpada mora ispuniti, a koji garantiraju kvalitetu budućeg materijala takvu da taj materijal neće biti odbačen niti da će imati negativan utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš. Njime se potiče proizvodnja sekundarnih sirovina bolje kvalitete definiranjem tehničkih i okolišnih minimuma koje proizvod, odnosno materijal mora ispuniti. Smatra se da proces ukidanja statusa otpada doprinosi redu prvenstva u gospodarenju otpadom jer omogućuje da se pod normiranim uvjetima otpad pretvori u proizvod koji se može staviti na tržište i dati mu dodanu vrijednost.

Vezano za ocjenu kvalitete podataka u određenim prijavama ukidanja statusa otpada opažene su nesukladnosti između ključnih brojeva upisanih u bazu podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom koju vodi MINGOR i ključnih brojeva otpada koji su prema prijavljenim Izvješćima o ukidanju statusa otpada ušli u postupak uporabe.

U RH se tijekom godina do 2019. godine bilježio porast količina nusproizvoda. Najviše je riječ o nusproizvodima (gnoj i gnojovka) koji se koriste u procesu proizvodnje bioplina, nusproizvodima biljnog podrijetla i ostacima od korištenja drva. Smanjena prijava nusproizvoda u 2019. godini je najviše iz razloga jer izostala prijava nusproizvoda gnojovke koji je te godine brisan iz Očevidnika nusproizvoda.

S obzirom da u svakom proizvodnom procesu osim proizvoda odnosno materijala koji se namjerno proizvodi nastaje i jedan ili više tvari/materijala koji nisu glavni cilj proizvodnog procesa, a čije nastajanje se ne može izbjeći iznimno je važno znati prepoznati u kojem trenutku određeni materijal stvarno postaje otpad odnosno nusproizvod kako bi se izbjegla šteta za okoliš ili nepotrebni troškovi za poslovanje.

Vezano za ocjenu kvalitete podataka u određenim prijavama nusproizvoda postoje nedosljednosti između podataka o korisniku nusproizvoda prema podacima iz baze podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom koju vodi MINGOR i podataka koji prijavljuju same tvrtke u izvješću u rubrici „tvrtka koja je preuzela nusproizvod“.



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb
Tel + 385 1 4886 840
www.mzoe.gov.hr